

Sverige har gått längst i västvärlden med vinster i välfärden, menar Göran Rosenberg

Den 29 maj var jag på ABF-huset och lyssnade på författaren Göran Rosenberg och ordf för LÖ, Karl-Petter Thorwaldsson.

Temat för dagen var Görans bok – *Plikten, profiten och konsten att vara människa*, som kom ut för 10 år sedan, men som nu uppdaterats och kommit ut som pocket. Mer aktuell än någonsin vid utgivningen, konstaterade samtalsledaren **Göran Eriksson**. Bokens budskap är att människan inte bara är fri utan också beroende, en samhällsvarelse som inte bara kan göra saker för egen vinning utan även för andra.

Det som bekymrade Göran var att alltmer av det som tidigare varit ett fredat område från vinstintressen, har nu tagits över av riskkapitalisters jakt på profit. En tredjedel av skolorna drivs idag av friskolor som i sin tur drivs av ett fåtal koncerner och samma sak håller på att hända när det gäller vården. De stora bolagen har tagit över de mindre och vinsten som drivkraft verkar ha fått genomslagskraft hos nästan alla politiska partier. Den här utvecklingen har fått pågå utan någon egentligen debatt. Trots att Sverige är ensamt land i västvärlden, som släppt in riskkapitalet i den skattefinansierade omsorgen. Inte ens USA har gått så långt. Hur kunde det gå så här? Frågan ställdes till Karl-Petter som varit aktiv politiker i 25 år. Han svarade med att man inte då förstod, att de stora bolagen skulle ta över, så var det ju inte tänkt. Han var självkritisk och bekymrad över utvecklingen och ville nu begränsa vinstuttagen.

Göran Rosenberg menade att detta har lett till att vi nu håller på att utveckla ett kontrollsamhälle i spåren efter

privatiseringen, för att komma åt fusk och oegentligheter. Idag sitter yrkesverksamma, lärare och läkare m fl och fyller i blankett efter blankett, ett tidsödande arbete i syfte att försöka kontrollera verksamheterna. Dessutom stjälar det tid från det verkliga arbetet som ska utföras. Då de mjuka delarna i vården och skolan inte låter sig mätas och paketeras, blir kontrollerna helt missvisande. Det går bara att kontrollera det som går att mäta och de professionellas hela yrkeskunskap värdesätts därför inte. Istället har det uppstått en förtroendeklyfta mellan dem som vill kontrollera och de som utför arbetet. Att arbeta med människor är inte samma sak som att producera bilar. Något som tidigare var självklart, men som inte längre är det. En personlig reflektion: Vilken roll spelar forskarna, de som blir allt fler och där de mer naturvetenskapliga metoderna och positivistiska forskartraditionerna dominerar?

Karl-Petter menade att det trots allt håller på att hända något. (S)kongressen gjorde en markering i höstas, likaså LO-kongressen och nu Miljöpartiets kongress, även om SAP:s ledning fortfarande tror på vinstdrivande företag. Mötet slutade med att det kanske ändå finns hopp om en förändring, med stöd av den växande opinionen. Inom tidningen SocialPolitik gör vi vad vi kan.

Claudette Skilving

Länk till Görans bok – [Plikten, profiten och konsten att vara människa, Adlibris](#).